



Organ

Samhällsbyggnadsnämnden

Plats och tid

Nybro kommunhus Balder, sammanträdesrum Björken kl. 13.00

Beslutande ledamöter

Beslutande

Christina Davidson, ordförande (C)
Hans-Åke Andersson (C)
Fredrik Karlsson,
andre vice ordförande (M)
Emma Fäste (V)
Kenneth Petersson (C)
Michael Ericson (KD)
Bo Lindahl (SD)

Ersättare för

Martin Andersson (S)

Rahaf Rashdan (S)

Allmänhet

Öppet sammanträde

Sekreterare

Malin Lindgren

Utses att justera

Kenneth Petersson

Justeringsdatum

2025-12-09

Paragraf 95

Digital signering

Protokollet har signerats digitalt av

Ordförande – Christina Davidson

Justerande – Kenneth Petersson



Bevis om anslagsdag

Samhällsbyggnadsnämndens protokoll är justerat.

Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Sammanträdesdatum	2025-12-09
Justeringsdatum	2025-12-09
Anslaget publiceras	2025-12-10
Anslaget tas ner	2026-01-09
Förvaringsplats för protokollet	Nybro kommuns allmänna diariesystem



§ 95 - Remissvar gällande samråd om förslag till riksintresseanspråk för landbaserad vindkraft

Dnr TS-2025-917

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att lämna nedanstående förslag till yttrande i samrådet för riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft,

att överlämna yttrandet till länsstyrelsens planenhet samt

att yttrandet ska justeras omedelbart.

Beslutsunderlag

- Riksintresseanspråk för vindbruk i Nybro kommun (av Nybro kommun framtagna kartbild över riksintresseanspråk i Nybro kommun)
- Tabell redigerade ytor för riksintressesamråd land 2025-10-03
- För kännedom om samråd om förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft
- Remissmissiv riksintressesamråd vindkraft
- Förtydligande och komplettering Energimyndighetens inbjudan till samråd för förslag till riksintresseanspråk för land och havsbaserad vindkraft 2025-10-03
- Metod och resultat riksintresseanspråk land- och havsbaserad vindkraft 2025-10-06

Redogörelse för ärendet

Den 27 september 2025 inkom information till Nybro kommun om att Energimyndigheten genomför samråd för flera riksintresseanspråk, bland annat riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft. Energimyndigheten önskar inkomna svar senast den 18 december 2025 via länsstyrelsen som meddelat att de behöver ha svaren tillhanda senast den 9 december.

Ärendet har handlagts och beretts av kommunekolog och miljöinspektör.

Då samrådet genomförs till stor del med helt digitala underlag har kartmaterial bifogats tjänsteskrivelsen och bearbetats av Nybro kommun (utifrån i samrådshandlingarna bifogade kartfiler).

Förslag till yttrande

Samhällsbyggnadsnämnden i Nybro kommun är i grunden positiv till väl genomarbetade utpekanden av riksintressen som underlättar ställningstaganden och beslut som kommunen behöver fatta. Riksintressen får av den anledningen mycket stor betydelse för en kommuns mark- och vattenanvändning samt de beslut som fattas. Därför är det mycket viktigt att de är väl underbyggda och att de föregås av ett gediget förarbete.



Det underlag som Energimyndigheten nu skickat ut på samråd bedöms av Nybro kommun som undermåligt på flera punkter och behöver enligt kommunens mening omarbetas på flera sätt. Detta för att på ett representativt och förtroendeingivande sätt spegla både möjligheterna att etablera vindkraft i de utpekade områdena samt redovisa relevant information om de utpekade områdena.

Metodik

Energimyndigheten anger i metodbeskrivningen i samrådsunderlaget grunden för förslagen. Metoden utgår från en scenariobeskrivning med beräknat utbyggnadsbehov för att uppnå det energiproduktionsmål som bedöms finnas. De parametrar som avgjort vilka områden som inkluderats är vindtillgång, områdesstorlek, avstånd till bostäder, avstånd till ledning och väg samt beskrivning av undantagna områden. Utifrån flera av dessa parametrar ser Nybro kommun brister.

- **Vindtillgång** – Kriteriet anges till en medelvindhastighet på 7,7 m/s vid 200 m höjd. Med de verk som byggs idag (som regel >250 meter i tillståndsansökningar) är i stort sett hela Nybro kommun lämplig för vindkraftsetableringar.
- **Områdesstorlek** – Inga synpunkter. 5 km² kan vara en lämplig gräns för utpekanden som riksintressen.
- **Avstånd till bostäder** – I samrådsunderlaget anges ett avstånd på 800 meter som begränsning till bostadshus och att 400 meter hänsyn ska ha tagits till s.k. fritidshus. Detta generella ställningstagande ger mycket opraktiska ytor av flera anledningar. 800 meter är inte ett reellt skyddsavstånd som håller vid en tillståndsprövning då vindförhållanden på en given plats kan ge större påverkanszoner än så för att komma under de tillåtna bullernivåer som anges i miljöbalken. De 400 meter som anges till fritidshusområden är i kartunderlaget endast 300 meter. Cirklar kring fritidshus är endast 600 meter i diameter. Ska detta tolkas som att de byggnader som nyttjas som fritidshus är klassade som något annat? Se Naturvårdsverkets ”Vägledning om buller från vindkraftverk” 2020-12-01, s. 11. Detta avstånd är inte förenligt med någon lagstiftning och skapar en falsk bild av hänsyn i kartunderlaget. Samma lagstiftning gäller för fritidshus som för permanenta bostäder. Bebyggda tomter och bebodda hus är förgänglig data och en del av de bostäder som underlaget tar hänsyn till saknar idag hus. Detta gör att kartunderlaget är inaktuellt innan det ens antagits. Antingen ska riksintresseanspråken visa på realistiska skyddsavstånd till alla bostäder och fritidshus eller generaliseras på ett sätt så att den hänsyn som avkrävs vid en tillståndsprövning lämnas till de som vill projektera för vindkraft.
Vidare tas samma hänsyn till enskilda hus/tomter (som i vissa fall är obebyggda) som till sammanhängande samhällen och större byar. Detta är inte realistiskt.
- **Avstånd till ledning och väg** – Detta är ett i grunden bra ställningstagande då minimal påverkan från infrastrukturanslutningar önskas vid etablering av vindkraftverk, av både kringboende, kommun och för de som projekterar och bygger kraftverken. Dock saknas hänsyn mot den stora överföringsledning som projekteras från Oskarshamn till Ekhyddan och som passerar genom flera av de föreslagna områdena.



- **Undantagna områden** – Flera sjöar inkluderas i de utpekade riksintressena (exempelvis sjön Kleven och Kvillen) trots att dessa ska vara undantagna. I tabell 1 listas de ytor som utesluts ur ytorna som utpekade som riksintresseanspråk. Denna kan vid en första anblick se heltäckande ut men är på intet sätt en realistisk avgränsning av riksintressen för vindkraft på land. De mycket korta avstånden till småorter och tätorter, där i Nybro kommun bland andra Målerås, Gadderås, Gullaskröv, Rugstorp/Abbetorp och Bäckebo berörs, påverkar i stor utsträckning de övriga utpekandena som Nybro kommun har i översiktsplaner och kan komma att få stor betydelse för exempelvis bygglovsprövningar. I förlängningen ger detta också stor oro för de hundratals människor som bor i dessa orter då riksintressena i flera fall totalt omsluter samhällen med en radie på 800 meter. För övriga undantagna områden visar underlaget på en låg kunskap om lokala och regionala förhållanden då hänsyn i stort sett endast tas till formellt skyddade naturområden och liknande. En kommuns natur-, rekreations- och friluftsvärden är inte begränsade till de enskilda polygoner som undantagits. Exempelvis saknas hänsyn till de av Nybro kommun beslutade bullerfria områden som i stor utsträckning påverkar möjligheten att etablera vindkraft inom ett område. Särskilt tydligt blir detta vid naturreservatet Grytsjön (område Land_Nytt_113). Vidare tas i riksintresseanspråken hänsyn till de flesta nationella skyddsformer.

Regional och nationell snedfördelning

Det underlag som presenteras i samrådsunderlaget ger en bild av hur riksintressena fördelas över Sverige. Det blir då tydligt att det enskilt mest utslagsgivande kriteriet är befolkningstäthet och sju kommuner i sydöstra Småland har uppskattningsvis hälften av den areal som pekas ut som riksintresse i Götaland. Som motpol pekas exempelvis ett (1) område ut i Blekinge och tre (3) i Skåne. Denna starka snedfördelning ger en mycket skev bild av de faktiska förutsättningarna för etablering av vindkraft i landet och visar återigen en brist på kunskap om regionala förhållanden och förutsättningar. En starkare förankring med utredningar via de respektive länens länsstyrelser skulle ge underlag som råder bot på detta.

Hänsyn till övriga riksintressen och andra landskapskrävande värden

På flera platser föreslås riksintressen i direkt anslutning till verksamheter eller värden som omöjliggör eller starkt påverkar möjligheten till etablering av vindkraft.

- **Totalförsvarets riksintressen** – Enligt Nybro kommuns bedömning har ingen generell hänsyn tagits till totalförsvarets riksintressen, där det mest tydliga är lågflygningsområden med krav på hinderfrihet kring Kosta skjutfält (exempelvis områden Land_Nytt_132, Land_Nytt_130 och Land_Nytt_138). Då de krav som ställs i försvarets riksintressen är oförenliga med byggnation av vindkraft anser Nybro kommun att riksintresseanspråken åtminstone bör förhålla sig till de innersta skyddsområdena kring skjutfältet då utpekandena annars ger en falsk bild av möjligheterna till etablering av vindkraft. Det framgår att dialog förts med försvaret men inte i vilken utsträckning. Detta gör att utpekandena inte är i linje med försvarets utpekade riksintressen.



- **Kalmar flygplats** – Området Land_Nytt_129 torde ligga i direkt anslutning till inflygningsstråken för Kalmar flygplats, om än utanför de utpekade riksintresseområdena. Det känns mycket svårt att etablera vindkraftverk inom 7,5 km från befintlig flygplats.
- **Skyddad natur** – Ekopark Hornsö är ett stort område med långsiktiga målsättningar för områdesskydd och naturvård och är att betrakta som skyddad natur. Flera av de utpekade områdena (exempelvis Land_Nytt_113 och Land_Nytt_145) i riksintresseanspråken ligger dikt an mot detta område, på ytor som av både Nybro kommun och Högsby kommun anses som olämpliga för vindkraftsetableringar med hänsyn till områdets höga naturvärden. Vidare har de vidsträckta och många gånger mosaikartade skogsområdena i östra Småland mycket höga naturvärden vilket på flera platser, vid tidigare tillståndsprövningar, gjort etableringar av vindkraft omöjlig.
- **Befintliga områden för vindkraft** – Flera områden (exempelvis Land_Nytt_114) ligger i anslutning till befintliga vindkraftverk. I det aktuella fallet är de redan uppförda verken till stora besvär för de boende i anslutning till vindkraftverken, något som visar på riksintressets olämplighet och det använda skyddsavståndets (800 m) otillräcklighet.
- **Vattenskyddsområden** – Ingen hänsyn har tagits till vattenskyddsområden. Detta bör inkluderas.

Brister i samrådsunderlaget med hänsyn till förvaltningslagen

Nybro kommun bedömer att Energimyndigheten är en myndighet som omfattas av förvaltningslagen (2017:900).

Samrådsunderlag ska vara skriftliga för att handläggningen av kommunen som sakägare ska kunna genomföras. Det underlag som presenteras av Energimyndigheten visar på brister då kartorna endast finns i form av interaktiva kartor eller kartfiler vilket gör materialet svårtillgängligt och svåröverskådligt. Bakgrundskartan i den interaktiva kartan är Openstreetmap, en användargenererad karta skapad av volontärer med öppna dataset, fritt tillgängliga ortofoton eller manuell kartering. Att använda Openstreetmap som bakgrundskarta medför risk för sabotage och förändringar av kartunderlaget under samrådstiden. Att redovisa myndighetsunderlag på en karta som inte är kvalitetsgranskad och skyddad är en allvarlig brist och rättsosäkert. Inga kartor presenteras i form av pdf eller per område.

Under 23§ i förvaltningslagen ska en myndighet se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. Då riksintresseanspråk för vindkraft kan anses vara av betydande art och ha stor påverkan på mark- och vattenanvändningen i en kommun och få stor betydelse för beslut och handläggning i kommunen bedöms underlaget som presenterats i samrådet undermåligt då det i stort sett saknas plats- eller områdesspecifika beskrivningar eller ställningstaganden. Varje yta ska utredas och redovisas för att utredningen ska kunna anses vara tillräcklig. Detta kan åtgärdas genom exempelvis länsvis förankring genom länsstyrelserna eller en mer rigorös utredning åtföljd av ett nytt samråd. Detta med hänvisning till exempelvis 26§ i förvaltningslagen.



Enligt 36§ förvaltningslagen får myndigheter rätta felaktigheter i underlag som presenterats. Nybro kommun gör bedömningen att samrådsunderlaget om riksintresseanspråk har så stora brister att materialet behöver omarbetas och kompletteras och att samrådet därefter behöver göras om.

Diskrepans mot Nybro kommuns vindbruksanalyser

I den pågående processen med framtagande av en kommunövergripande översiktsplan har en analys gjorts för att utreda områdets förutsättningar för vindkraftsetableringar. Denna analys är generös och pekar ut stora arealer inom kommunen som möjliga för vindkraftsetableringar. Det samrådda underlaget visar på stor diskrepans mot kommunens bedömning av lämpliga områden för vindkraft. Den landskapsanalys som utgör underlag för Nybro kommuns vindbruksplan baseras på lokala förutsättningar och är anpassad till förhållanden i Nybro kommun. Merparten av de ställningstaganden som finns i denna landskapsanalys saknas i samrådsunderlaget för riksintresseanspråken. Det visar på bristen på lokal och regional kunskap och förankring.

Sammanfattande slutsats

Det presenterade samrådsunderlaget för riksintresseanspråk på land som presenterats av Energimyndigheten har i Nybro kommuns mening stora brister.

- Den metodik som presenteras tar i ringa omfattning hänsyn till de lokala och regionala förhållandena och speglar inte på ett trovärdigt sätt ytor som är möjliga att etablera vindkraft på.
- Flera av de utpekade områdena ligger mycket nära tät- och småorter i kommunen eller inom områden med mycket höga natur- eller friluftsvärden och bör uteslutas. Utifrån nuvarande indelning omfattar detta bland annat hela område Land_Nytt_154 samt stora delar av Land_Nytt_145, Land_Nytt_113, Land_Nytt_135, Land_Nytt_138, Land_Nytt_129 samt Land_Gammalt_272.
- Flera stora brister i hänsyn har uppmärksamats. Kartunderlagen visar på flera fall där till och med den hänsyn som metoden beskriver inte tagits (exempelvis 300 m avstånd till flera bostadshus).
- Samrådet genomförs med svårtillgängligt och bristfälligt underlag med få lokala eller regionala beskrivningar eller ställningstaganden och materialet bör därför omarbetas grundligt och samrådet därefter göras om.

Beslutet skickas till

- Magnus Sjögren, miljöinspektör
- Olof Persson, kommunekolog
- Länsstyrelsen, Samhällsavdelningen
- Akten